

סוכות < 30 < י"ד תשרי התשע"א

גילוי דעת

יש לי חבר

כתבנו בצפון, ראש מועצת הר חברון, ציפי חוטובלי ועוד
מזמינים אתכם לטייל באזור מגוריהם

בארבע עיניים

הרב חיים סבתו בא להתארח בסוכתנו
וכתב על מעלתו של יום שמיני עצרת

הרב יעקב אריאל על תחילת הגאולה

הרב צוריאל וינר על הקשר בין סוכה להון

ושורת הדין. מי אחראי כשהבולעור מתפוצץ?

בבוא כל ישראל לראות את פני ה' א-ל קיר במקום אשר יבחר דברים ל"א, י"א

גליון 30
סוכות
י"ד תשרי
תשע"א

תמונת שער:
בבוא
כל ישראל
לראות
את פני ה'
א-לקיך
דברים ל"א, י"א

התמונה צולמה ע"י אמנון קגן
בשעת עומס במקום אשר בחר

בכל שבוע תתפרסם, בעז"ה, תמונת
שער מתוך מבחר תמונות שתשלחו
אתם הקוראים. **אתם מוזמנים לשלוח**
תמונה הקשורה לפרשת נח
למייל: gdaat@pisrael.com
לציין עבור תמונת שער. עפ"י התקנון

זה עונג שבת

כניסת החג < ירושלים 5:00 תל אביב: 5:18 חיפה: 5:10
צאת החג < ירושלים 6:12 תל אביב: 6:14 חיפה: 6:13

הוצאה לאור: קרן אביה לע"נ אביה יהושע ז"ל
הפקה ופרסומות: פרסומי ישראל ושות'
לפרסום, מודעות והנצחות: ורד כהן-חדד
gdaat@pisrael.com ■ 02-5350916

עריכה: עפר מעוז
עיצוב: תמי כהן ומורן ארנושטם
הפקה: מזל נסימי

תוכן המודעות על אחריות המפרסמים בלבד
© כל הזכויות שמורות לפרסומי ישראל ושות'.

■ נא לא לקרוא בשעת התפילה
■ נא לשמור על קדושת הגליון
■ כל ההכנסות מהגליון קודש למלחמה בתאונות הדרכים

אבי קנטרוביץ' < **תנועה כהלכה**

בלטול ולהיראות

המשתמש בדרך צריך לוודא שיראו אותו. עליו לבחור במקום המתאים ביותר לביצוע כל פעולה, ובמיוחד פעולה מסוכנת אך הכרחית כמו מעבר צומת.

עליו לנקוט תמיד באמצעים המגבירים את בולטותו. הוא צריך להתייחס לתנאים הטופוגרפיים והפיזיקליים של המקום בו הוא נמצא, ולברר היכן כדאי ובטוח יותר לעבור.

צריך גם להתייחס לנקודות הבאות:

< מקום חצייה עם שדה ראייה מרב.

< השפעת שיפועים וקפלי קרקע.

< השפעת צמחיה וחסומות אחרות.

< הסתרה ע"י רכב חונה.

< הפעלת תאורה ברכב ושימוש באביזרי נראות להולכי רגל (מחזירי אור וביגוד בהיר).

< ניצול תאורה ציבורית (במעבר חצייה במיוחד).

< התייחסות חשדנית לעקומות בדרך, ובחירה בפעולה בקטע ארוך המספק ראייה למרחק רב.

אפשר לבצע איתות עם האורות הגבוהים או לצפור צפירה קצרה כדי לחזק את הסיכוי שהאחר - נהג או הולך רגל יהיה את נוכחותך.

לכל משתמש בדרך יש מגבלות משלו. לא בכל מצב הנהגים רואים את הולכי הרגל מכיוון שאין סימטריה בין נהג אחד לשני ובין נהג למשתמש אחר בדרך. קיים שוני בגיל, בחדות הראיה, השמיעה וכו'.

לכן, גם בחציית צומת יש להאט, לוודא קשר עין המגביר את הסיכוי שהנהג השני יראה אותך, ולבצע את החצייה תוך שמירת אפשרות לפנייה בתמרון חירום.

אדם מאמין נוהג לחומרא

סדנאות סימולציה לנהיגה חכמה של **תנועה כהלכה** מסובסדות ע"י **קרן אביה** 09-7745758, 054-4836343

על פי נתוני הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים:
בשבועיים האחרונים, נהרגו בכבישי ישראל 12 בני אדם ועוד אדם אחד נפטר מפציעות קודמות

הנתונים נכונים ליום ראשון האחרון

המעוניינים

לפרסם במדור זה
את פעילותם בנושא זהירות בדרכים
מוזמנים לשלוח אלינו מידע
על הפעילות והפועלים למייל:

zehirut@pisrael.com

בסוף כולם יגיעו

השאלה לאן...

בס"ד

"הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת"

שמחה, אמונה ובנין סוכות בחברון

**עליה המונית ותפילות חג
במערת המכפלה**

בימים ראשון ושני י"ח-י"ט בתשרי
ג-ד דחווה"מ סוכות 26,27.9

שמחת בית השואבה יום שני י"ט בתשרי 27.9 | 12:00

ליפא שמעלצר • חיים ישראל • אודי דויד

ענק הזמר החסידי העולמי גדול הזמר המזרחי חסידי בלהיטים מכל האלבומים

עדי רן • חזקי סופר • רולי דיקמן • מאיר שמחה • יובל טייב

במעמד רבנים, חכ"ם ואישי ציבור אורח כבוד - המשנה לראש הממשלה **השר סילבן שלום** | מנחה: יקי אדמור

שחרית חול המועד בנוסח קרליבך
עם כלי נגינה ביום ב' בשעה 8:45 עם
קהילות קרליבך בית שמש וגבעת שמואל.

הפעלות לילדים
אפיית פיתות • רכיבה על חמורים • פינת יצירות ועוד.. (בתשלום)

הקפות שניות במוצאי שמחת תורה
במערת המכפלה
בליווי מנדי ג'רופי ותזמורתו הסעות מרחבי הארץ: 02-9965333

אולם יצחק פתוח | הפרדה מלאה | הכניסה חופשית

לפרטים והסעות מכל רחבי הארץ: 02-9965333 ניתן להגיע עם רכבים פרטיים - חיוני רכבים ענק בקרית ארבע ועמוד לרשות המבקרים
הסעות בתשלום באוטובוסים ייצאו מהמקומות הבאים: **ירושלים:** קו 160 של אגד מחנובר בשוק כל היום מבוקר האוטובוס מוכרז שמואל הנביא פר ליד סניטורא ומרחוב יחזקאל 11 טאולה (אחריות מארגני החתונה), **אשקלון:** תחנה מרכזית 10:00 (הרשמה חובה 08-9400614), **ביתר:** (הרשמה חובה 052-7662780), **057-086738640**, **בני ברק:** רח' רבי עקיבא ליד דובק, 10:00-11:00 ביום שני בלבד (הרשמה חובה 054-6697397), **באר שבע:** תחנה מרכזית 10:00 (הרשמה חובה 054-6697397), **אשדוד:** תחנה מרכזית חדשה 10:00 (הרשמה חובה 050-9400614), **חיפה:** 057-086738640, **בית שמש:** (הרשמה חובה 050-9997663), **בת ים:** ליד המצבה, 10:00 (הרשמה חובה 054-9790496), **בנות שמואל:** רחבת המועצה, 8:00 (הרשמה חובה 052-2909848), **קרית אתא:** 9:00 (הרשמה חובה 04-8735448), **קרית אתא:** 9:00 (הרשמה חובה 050-6617366), **חיפה:** 9:00 מרכז חורב (ראובן: 054-7006176, שי גרוס 052-3304073, 04-8230005), **טבריה:** (הרשמה חובה 054-4746653), **יבנה:** כיכר יחזקאל הנביא (האזנים שלומי - הרשמה חובה 052-3951205, 08-9436258), **כפר סבא:** תחנה מרכזית 10:00 (הרשמה חובה 054-8114977), **כפר ח'ד:** בית מנוחם 10:00, **אודי:** 11:00 עיבוד בין תחנות (הרשמה חובה 054-9790496), **לוד:** (הרשמה חובה 052782777), **נצרת עילית:** (הרשמה חובה 054-4746653), **נתיבה:** רח' פינטוק, ליד התחנה המרכזית 9:00 (הרשמה חובה 054-5336203), **עוטניאל:** (הרשמה חובה 09-7928618), **עפולה:** (הרשמה חובה 054-4746653), **סמח מקור:** רחבת העירייה 10:00-11:00 ביום שני בלבד (הרשמה חובה 052-6454571), **עפולה:** קרית ח'ד 9:00 (הרשמה חובה 054-4746653), **קריית גת:** תחנה מרכזית (הרשמה חובה 054-5336203), **קריית מלאכי:** בית הכנסת ח'ד 10:00 (הרשמה חובה 08-8585483, 050-2536718), **ראשון לציון:** תחנה המרכזית הישנה 10:00 (הרשמה חובה 050-8613146), **רחובות:** הרצל פת יעקב, 10:00 (הרשמה חובה 054-6697397), **רעננה:** יד לבנים, 10:00 (הרשמה חובה 054-5336203), **תל אביב:** רחבת הרבנות 10:00 (הרשמה חובה 04-8114977) | ההסעות יוצאות מתחנות בתום שעות החג. לאור לקויה העבר בעז"ה יתובנן מועד ההסעות

לפרטים נוספים פנו
סל הקפות המסעות ששי שישי בשבת
מרכז פיראט
1800-400-456
www.hebron.org.il • www.machpela.com

Hebron Fund | מחשבי היישוב היהודי בחברון | מנהלת מערת המכפלה
המסעות החדשים קרית ארבע - חברון מנהל מרכזיפוליס (חברון) | מדרשת חברון | תחנת ארזים (חברון) | נמסע מקומות קדושים ארבע - חברון | המסעות לחברת חרית - שומון ישיעלים

מתחיל בתוכי
הרב יעקב אריאל - רב העיר רמת גן

גילוי דעת

בהפטרה של חג הסוכות, אנו קוראים תיאור על זמן הגאולה וביאת המשיח.

מן הראוי לעמוד על דברי הרמב"ם בהלכות מלכים בנושא זה: "ראה משפטם של דברי הנביאים שבתחילת ימות המשיח תהיה מלחמת גוג ומגוג, ושקודם... יעמוד נביא ישראל ולהכין ליבם... וכל הדברים האלו וכיוצא בהם - לא ידע אדם אין יהיו עד שיהיו... אין סידור הוויות דברים אלו ולא דקדוקיהם עיקר בדת. ולעולם לא יתעסק אדם ... בעניינים אלו... שאין מביאין לא לידי יראה ולא לידי אהבה. וכן לא יחשב הקצין. אמרו חכמים: 'תפח רוחם של מחשבי הקיצין' אלא יחכה ויאמין בכלל הדבר."

דברי הנשר הגדול, ככלל מקום, צריכים לימוד. אם ההמלצה היא לא לעסוק בנושאים אלה, לשם מה הביא הרמב"ם את הדעות החלוקות ואת הספקות? היה צריך לסתום לגמרי ולא לעסוק כלל בנושאים אלו. והרי הרמב"ם הקדיש שני פרקים, המכילים פרטים ופרטי פרטים על המשיח ותקופתו.

המפתח להבנת דברי הרמב"ם נמצא כמדומני במשפט: "שאין עניינים אלה מביאין לא לידי יראה ולא לידי אהבה". הגאולה אינה אירוע חיצוני בלבד הנוחת עלינו על ידי כוח עליון. הגאולה היא מהפכה נפשית אצל כל אחד ואחד מאיתנו ובעולם כולו. רמתה המוסרית, התרבותית והדתית של האנושות כולה תעבור מהפכה מוחלטת. אי אפשר לחולל מהפכה כזו ללא שותפות פעילה מצד האדם. עצם ההתעסקות היתרה בפרטי פרטים עלולה להסיח את דעת האדם מן העיקר, והוא השינוי שחייב להתחולל בתוכו. התמקדות יתירה של

האדם באירועים חיצוניים פירושה הסחת דעת מעיקרה של הגאולה. האדם עלול לשקוע בפטליזם ובבטלנות ולסמוך רק על אחרים.

אולם על האדם לדעת את עצם מהותה של הגאולה ועיקרי מהלכה כדי שיוכל להתאים את עצמו ולפעול בכיוון הנכון. הידיעה שהננו מצויים בתוך תהליך היסטורי רב משמעות מטיילה עלינו חובות, הפעלת יוזמות, קביעת סולם עדיפויות ושינוי ערכים חיובי.

כל מה שעובר על עם ישראל בארצו בדורות האחרונים

לומדים אנו את דברי

הנביאים, יודעים אנו כי

יתכן שהם מתייחסים

לאירועים אותם אנו רואים

בעינינו, אך אין טעם

שנעסוק בכך

הוא תהליך רב-שלבי של גאולה - גם גאולת הגוף וגם גאולת הרוח. על עצם התהליך אין לנו ספיקות. הוא ברוך, מוחשי וחד-משמעי. יודעים אנו בדעה מוחלטת שזוהי גאולה של ממש. את המוחש אין להכחיש שעם

ישראל יצא מן הגלות והקים ריבונות יהודית עצמאית בארץ ישראל הנגאלת משממותיה.

מה שאין אנו יודעים, ואף אין אנו מסוגלים לדעת הוא, באיזה שלב אנו נמצאים. כמו כן, איננו יודעים מהו כיוונו של התהליך, הרי יש בו עליות וירידות, פניות לכאן ולכאן, ככל דרך עקלתון העולה אל ההר איננו יודעים בוודאות אם שלב מסוים הוא נסיגה או התקדמות, ירידה או עליה. לומדים אנו את דברי הנביאים, יודעים אנו כי יתכן שהם מתייחסים לאירועים אותם אנו רואים בעינינו, אך אין טעם שנעסוק בכך, כי בכך אנו מסיחים את דעתנו מן העיקר, ובמקום לתקן את עצמנו ולהכין את עצמנו לגאולה השלמה, אנו עלולים להפנות את שימת לבנו לשאלות צדדיות, לסיפוק סקרנות אישית ותו לא.

אף על פי כן קוראים אנו ומעיינים בדברי הנביאים שיש להם משמעות אקטואלית. אין אנו עושים זאת כדי לספק את סקרנותנו, אלא כדי להבין את הנהגת ה' בעולמו, להזהות עמה באופן מעשי.

המסר העיקרי שהנביאים מלמדים אותנו הוא שסוף הצדק לנצח, וגם אם יתמהמה אחכה לו. הדרך להופעתו השלמה של הצדק בעולם - ארוכה ונפתלת, מלאה מכאובים וייסורים, אולם ברור לנו שהנהגה הא-לקית בעולם מובילה אותנו אל המטרה הנכספת.

כדי שהצדק ינצח חייבים אנו להרבות בו, לפחות בתוכנו. כי הוא הנלחם לנו, בין כשאנו מחרישים, ובין כשאנו לוחמים. "כי ה' א-לקיך הוא הנותן לך כח לעשות חיל" ■

בס"ד

במה כהלכה | מפעלות הציונות הדתית | גרופ קנה הכל
מצדיעים לארגוני ומוסדות הציונות הדתית וכסימן עשור ל"גרופ קנה הכל"

אושפיזין

אברהם

פדיד

מארח את:

צילום: מנחם הכהן

דוד ד'אור | בועז שרעבי

מנצח ומנהל מוסיקאלי: יובל סטופל

שרים לגלעד שליט ויונתן פולארד

חול המועד סוכות, אמפי פארק רעננה
יום שני י"ט בתשרי (27.9.2010)

כניסת קהל 19:00, נעילת שערים 20:00

כרטיסים במתחם הכיסאות:

בימות: *6226 ובאתר www.bimot.co.il קוטל: *8965

כרטיסים במתחם הדשא:

"גרופ קנה הכל" 1-800-22-88-66 ובאתר www.group.co.il

מבצעי הנחה במכירה מוקדמת לחברי "גרופ קנה הכל"

80 ₪ הנחה
תמורת 360 כוכבים
VISA
ישראל אכס
ליהנות מהחיים.
הנחת הכוכבים מתייחסת
למתחם הכסאות בלבד!

דעת רבנו

ביום הכיפורים תשל"ד פרצה המלחמה הנוראה הקריה 'מלחמת יום כיפור'. בעצם היום הקדוש פלשו צבאות מצרים וסוריה מדרום ומצפון לתוך שטחי מדינת ישראל. בהפתעה גמורה תקפו מסות אדירות של האויב את כוחותינו המועטים, שהיו מוצבים לאורך הגבולות, והתקדמו במהירות רבה, תוך שהם מסבים לחיילינו אבדות כבדות ביותר. מצבנו היה בכי רע. בין הלוחמים היו גם רבים מבני ישיבת 'מרכז הרב' ובוגריה, שלחמו בחירוף נפש.

בתוך ההלם הכללי שאחז בנו עם פרוץ המלחמה, היו ר"מים בישיבה שסברו שמן הראוי לבטל את חופשת 'בין הזמנים' באותה שנה, ושצריך להמשיך ללמוד כרגיל. לקראת סוכות נשמעו דעות בעד צמצום השמחה בחג. במיוחד ביקשו שלא נקיים את המנהג שנהגנו מידי שנה לרקוד בשמחת תורה עם ספרי התורה בראשות רבנו, מבניין הישיבה אל בית הרבנים הראשיים. התהלכה עברה תמיד ברחובות המרכזיים בירושלים, והיה חשש שהציבור לא יבין כיצד רוקדים בעוד המלחמה נמשכת.

רבנו, הרב צבי יהודה, דחה את כל הרעיונות הללו ועמד בתוקף על כך, שסדרי הלימוד בישיבה לא ישתנו, וכן שנקיים את שמחת החג כרגיל. הוא החדיר בנו ביטחון מלא, שמתוך הצרה תהיה פדות ורווחה, ושדווקא השמירה על הסדר הרגיל של הישיבה ושל שמחת החג יעמיק את האמונה הזאת, כמו שכתב רבנו יונה גירונדי ש'הביטחון הוא עיקר היראה והאמונה'. אנחנו נקיים את מצוות החג כמו תמיד, אמר רבנו, וה' יהיה הכל לטובה - גאולתנו היא הגאולה האחרונה, ולא יהיה עוד חורבן. כמובן עשינו כדברי הרב צבי יהודה, והדבר הגביר עוד יותר את הביטחון בניצחוננו.

מיד עם פרוץ המלחמה שמע רבנו ששר הביטחון

דאז, משה דיין, ומנהיגים אחרים התייאשו כאשר ראו את הכישלונות שנחלנו מידי האויב. הוא כתב מכתב דחוף למשה דיין ושלחו ביד נאמן ביתו, ר' יוסי בדיח; לקריה בתל-אביב, וביקשו למסור אישית לידי שר הביטחון. וכך נכתב במכתב: "כל שפעת השלום והברכה, כל המשך תוקף גמר החתימה הטובה, כל תוקף כוננות זמן שמחתנו! יקירי נכבדי נערצי, ר' משה דיין שליט"א - י"שר כוחך וחילך! המאמר הראשון שבחבורת 'קובץ מאמרים' של הרב זצ"ל הוא 'להוסיף אומץ'. להוסיף אומץ בכל השטחים! בכל השטחים! ובשם אלוהינו נדגול!".

המאמר 'להוסיף אומץ' אליו הפנה רבנו מופיע בספר 'מאמרי הראי"ה'. מן הרב מתאר שם בני אדם שחופרים באר עמוקה בעבודת פרך. מידי פעם חלק מהעובדים מתייאשים ופורשים. כאשר סוף סוף פורצים מים מן האדמה הם דלוחים, ושוב חלק מהחופרים פורשים. אבל המתמידים להעמיק עוד ועוד מגיעים לבסוף אל המים הצלולים והזכים.

הבאר זו עבודת הקודש שלנו, בניין ארץ-ישראל ותנועת התחייה. "כמה תקופות של יאוש כבר עברו... כמה הכריזו כי הכל הולך לטמיון... בשום אופן לא יקשיב ישראל לקול מייאשיו... נוסף להעמיק את באר התחייה ברוח ובחומה... ובאר ישראל תפכה את מימיה החיים והזכים".

סיפור מרתק שמעתי מפי ר' שלמה בן הרוש, שהיה אז חייל בחטיבה הירושלמית. החטיבה שלו התפרסה לפני המלחמה במוצבים לאורכה של תעלת סואץ. הוא הוצב במעוז 'פורקן'. בערב יום-כיפור אמר לו מפקד המוצב, שהוא מוכן לשחררו ליום כיפור, ובן הרוש סירב להשתחרר. "ביום כיפור אני רוצה להישאר במוצב עם החברים", אמר שלמה למפקדו, "אך במקום

מחיל אל חיל

הרב חיים שטיינר - ר"מ בישיבת מרכז הרב

זה אני משתוקק מאוד לעלות לירושלים בסוכות ולחוג בישיבת מרכז הרב". המפקד הבטיח למלא את מבוקשו. כך נשאר שלמה ביום כיפור במעוז שעל גדות התעלה ולחם בחירוף נפש שלושה ימים ושלושה לילות. כמו כל החיילים במעוזים, גם הם מצאו את עצמם מוקפים על-ידי מאות חיילים מצריים, וכל קריאותיהם לחילוץ נדחו. בניסי ניסים הצליחו לבסוף לצאת מהמוצב ולחלץ את עצמם מהשטח ששרץ כוחות אויב. כשחברו לכוחותינו, קיבלו שחרור. שלמה נסע לירושלים ובחג הראשון של סוכות הגיע לישיבת 'מרכז הרב'. כך התקיימה תכניתו המקורית.

בישיבה נקרא שלמה לעלות לתורה. בהתרגשותו הרבה, פרץ בבכי, ובקושי רב עלה בידו לברך את ברכות התורה ואת ברכת הגומל. הרב צבי יהודה עמד על ידו, וכאשר נודע לו ששלמה הגיע מהתעלה, התרגש מאוד וביקש לשמוע פרטי פרטים. מששמע ששלמה בא מהמעוז ששמו 'פורקן', אמר רבנו, שהנה התקיים 'יקום פורקן', ושהבשושענא רבה הכל יתהפך! ואכן, הקב"ה שמע לתפילותינו, וביום הושענא רבה חל מפנה דרמטי במהלך המלחמה. בדיוק אז קרה הנס המופלא: כוחות צה"ל צלחו את התעלה וחדרו לתוך שטח מצרים, עברו מקרבות בלימה להתקפה מוחצת, שהביאה בסופו של דבר לניצחון אדיר.

בראיון לעיתון "הצופה" אמר רבנו: "מלחמת יום הכיפורים גילתה את העם הלוחם - בהכרתו היהודית העמוקה". בעקבות המלחמה קם 'גוש אמונים' - התנועה שהקימה עשרות יישובים ביש"ע ובגולן. מילות הפיוט שאנו שרים בתפילת קבלת שבת התגשמו: "התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי... קרבה אל נפשי גאלה" ■

גלוי וידוע

זייכנו הקב"ה ובארץ ישראל יש לנו אתרוגים לרוב, ועל כן כל אחד יכול לבחור לעצמו אתרוג מהודר. אך צריך לשים ליבנו לא רק למה אנו דורשים מהאתרוג, אלא גם מה האתרוג 'דורש' מאיתנו.

האתרוג מסמל שלמות. הלכות שונות באתרוג מלמדות אותנו שיש לשאוף לשלמות במידות. על מנת להגיע לשלמות במצוות יש צורך במספר תנאים המשתקפים בהלכות האתרוג.

ראשית צריך להיות לאתרוג מסורת, שהרי מסורת הדורות היא המכוננת אותנו בכל דרכינו למשל: אתרוג

מורכב, הוא יכול להיות מאוד יפה אך לא ניתן לברך עליו. אמנם לאתרוג יש סימנים חיצוניים ופנימיים כשהוא אינו מורכב, אך המסורת היא הקובעת. לא ניתן לברך על אתרוג מורכב, גם אם סימניו מראים שהוא כשר, ולהיפך, על אתרוג חסר סימנים אך בעל מסורת אפשר לברך.

כמובן שלסימנים יש גם משמעות רעיונית. עוקץ האתרוג צריך להיות נתון בתוך שקע, ללמדך שכאשר אתה מתחבר אל אילן היוחסין רצויה מאוד ענווה. מידות טובות אינן מחייבות להיות כמו כולם, ושהכל

לאתרג את עצמנו

הרב מנחם בורשטין - ראש מכון פוע"ה

ייראה חלק, לך לאתרוג טוב יש 'בליטות' אך מסודרות הן בסימטריות מתאימה.

כשאנו מדברים על שלמות לא מדובר בציפיות לא מציאותיות אלא ישנם כללים של האסור והמותר. ראשית, החוטם צריך להיות נקי ללא שינוי מראה, אך אנו בוחנים זאת ממרחק נטילה ולא בזכוכית מגדלת.

בבדיקת אתרוגים, זכוכית מגדלת משמשת את הרב רק כדי להקל בהלכות האתרוג, דהיינו לזהות שאין המראה פוסל. נקודה שחורה בחוטם האתרוג פוסלת אותו כמו שאנו נדרשים שבכל יום יהיו 'בגדיך' נקיים ■

קין פינצ'ובר

מחלקת מלגות לחיזוק הלומדים בירושלים

מכללת ליפשיץ, המכללה האקדמית הדתית הראשונה בישראל, מעודדת את ההשכלה הגבוהה בעיר הבירה ומעניקה בשיתוף קרן ע"ש ד"ר אליעזר פינצ'ובר מלגות נדיבות לסטודנטים הנרשמים לתואר ראשון במכללת ליפשיץ בירושלים, במסלול "תורה ותעודה". עכשיו הזמן ללמוד במקום הראשון - במכללת ליפשיץ.

בברכת ראש העיר מר ניר ברקת, רבנים ואישי ציבור

- מעבדות, ציוד ומיחשוב מתקדמים
- אפשרות ללימודים מרוכזים ■ מגוון מלגות והלוואות ■ סיוע ללקויי למידה ■ פעוטון בקמפוס ■ כיתות נפרדות

תואר ראשון B.Ed. ותעודת הוראה בהתמחויות: תנ"ך ■ תושב"ע ■ תקשורת ■ מדעי הטבע ■ גיאוגרפיה מתמטיקה ומחשבים ■ מתמטיקה

מלגה בסך 50% משכר הלימוד בשנתיים הראשונות

לפרטים, לפגישת ייעוץ אישי ללא תשלום ולהרשמה: 1-800-20-10-20
www.lif.ac.il ■ lifrshum@macam.ac.il

מכללת ליפשיץ
המכללה האקדמית הדתית לחינוך

יושבים טוב בסוכה

הרב צוריאל יונר - ראש בית המדרש 'רעוא'

תורת הנגלה

הון יוצר תיאבון. כשהוא קטן, אז העסק בשליטה. אך כשמדובר בבעלי הון עתק ותיאבון שהופך לתאוות בצע עצומת ממדים, אז אנו מוצאים עצמנו במשברים כלכליים עולמיים. רעב יכול ליצור גנב קטן, גנב למחיתו, אך שפע יכול ליצור שחיתויות נוראיות. זה בדיוק היה החשש בפסוק "פן תאכל ושבעת... וכסף וזהב ירבה לך... ורם לבבך ושכחת את ה' א-לקיך". אז כיצד מציעה התורה להתמודד עם הכח המשחית הטמון ברווחה כלכלית?

התרופה בפסוק לא אחרה לבא, המפתח הוא בזכירת ימי הנדודים במדבר - "וזכרת את כל הדרך אשר הליכך ה' א-לקיך זה ארבעים שנה במדבר". כדי להיזכר בתקופת המדבר שלנו, בחוויות שהרגשנו בהם תלות מוחלטת בקב"ה, ציוותה אותנו התורה לצאת לסוכות. התורה טרחה לציין כי הישיבה בסוכה תהיה דווקא באוספנו מתבואת השדה, תקופת השפע 'למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים'. כאן נדרשת מאיתנו היכולת להשאיר מאחורה את משאיות התבואה החדשה או את חשבון הבנק המנופה, ולהתייחד עם הקב"ה בלבד,

נדרשת מאיתנו היכולת להשאיר מאחורה את משאיות התבואה החדשה או את חשבון הבנק המנופה, ולהתייחד עם הקב"ה בלבד

תחושות הביטחון שלנו למקורם הבריא, כמו שסמכנו על הקב"ה ויצאנו ממצרים אל הלא נודע, כך אנו יוצאים מהביטחונות הכלכליים אל הביטחון בה'.

ממד נוסף ומפתיע מופיע בסוכה, שגם הוא נותן מזור

כיצד להתמודד נכון עם השפע. הפעם לא דרך הזיכרון בעבר אלא דווקא מתוך פנייה אל העתיד. 'לעשות כסף' זו לא מטרה, הרווחה הכלכלית אינה תכלית לכשעצמה, אלא היא חלק מבניית העתיד. הנביא ישעיהו מקשר את השפע בפירות הארץ לגאולה השלמה, וגם שם, אנו מופתעים למצוא 'סוכה' - "ביום ההוא יהיה... ופרי הארץ לגאון ולתפארת... וסוכה תהיה לצל יומם מחורב". פה אנו לומדים כי הברכה הגדולה היא חלק מתחילת הגאולה, היא מובילה לסוכת ימות המשיח. כאן כדי לא לפול בשחיתות חייבים להרחיב פרספקטיבה ולהכיר בכך שהשפע הוא מכוון.

כשאני יושב בסוכה אני נזכר מאין באתי, נזכר בחסד האלוהי שביציאת מצרים, נזכר בהליכה במדבר תחת הסיכך האלוהי. כאן משתלב החלום קדימה, כשפני לימות המשיח, לגאולה השלמה לחופה וסיכך אלוהי. במבט מתוך הסוכה, הכסף מקבל מקום מבורך בעולמי, הוא מבטא את ברכת ה' לי ולעם ישראל ■ **עורך: הרב נתנאל לוי.**

תהילתיספרו

נעימות בימינך נצח

הרב חיים סבתו - ר"מ בישיבת ההסדר 'ברכת משה' מעלה אדומים

יש לשאול: והרי אחר שיתעכבו עוד מעט, ואחר שיעשו סעודה קטנה, שוב יוצרכו לילך, ואם כן מה הועילה העצה? אלא שכאן גילה הקדוש ברוך הוא אהבתו לעמו, ובמקום שיש אהבה אין פרידה כלל. ילכו ישראל למקומותיהם לאחר העבודה הגדולה הזו, ובלבדם האהבה הגדולה שגילה להם מלכם בסעודה קטנה שעשו הוא והם לבד מפני שקשה עליו פרידתם של ישראל. אהבה זו אינה בטלה לעולם, ובכל מקום שיהיו זיכרונה יעלה לפניהם.

וכך נאמר על ישראל שחוזרים לבתיהם מבית הבחירה: **וַיָּלְכוּ לְאַהֲלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב** (מלכים א' ח', סו). נאמר בשם הרבי הרי"ץ מחב"ש, שבבואם לבית המקדש הכירו בָּאִמָּת, והכרה זאת מביאה לשמחה גדולה שלוקחים עימם לאוהליהם להאיר את הבית הגשמי מאותה הארה שלה זכו בבית הבחירה.

בראש חודש אלול החלה העבודה, וביום שמיני עצרת נחתמה, ואחריה באה הפרידה. פרידה מִהָרָה ה'. פרידה מן הפסגות הגבוהות אליהן הגיע האדם בעבודתו. כל

אחד ואחד פונה לו לדרך, אל ימי החורף. האם אין סכנה שתיהפך הפרידה מן הימים הללו גם לירידה חלילה, וכל ההישגים הגבוהים שהשיג האדם בתפילתו ובתשובתו, ביושר לבבו ובשמחתו, ילכו להם לאיבוד? לפיכך קיבלנו מתנה מיוחדת לעת פרידה. נעימות ואהבה. ועם נעימות זו אנו ממשיכים את עבודתנו גם במרחקים. האהבה מקרבת רחוקים.

"תודיעני אורח חיים, שובע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךָ נְעִימוֹת בְּיָמֶיךָ נֶצַח" (תהילים ט"ז, י"א). **תודיעני אורח חיים** - בראש השנה וביום הכיפורים. **"שובע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּנֵיךָ"** - בחג הסוכות. **"נְעִימוֹת בְּיָמֶיךָ נֶצַח"** - בשמיני עצרת ■ **מתוך ספרו של הרב סבתו 'אני לדוד'.**

מקורות:

פר יחיד למה - סוכה נה ע"ב. **והוסיף רש"י** - במדבר כט, לו. **בשם הרבי הרי"ץ מחב"ד** - עלון 'מעיינותיך' גליון 5 עמ' 31, נתניה תשס"ה. **"תודיעני אורח חיים"** - **בראש השנה** - עיין ויקרא רבה פרשה ל', ב'.

חבל על כל טיפה

הרב משה ארנרין - אב"ד ארץ חמדה - גזית

פרטי המקרה < בני הזוג שפירו שכרו דירה בירושלים למשך שנה אחת. מיד אחר חתונתם יצאו השוכרים לחו"ל למשך שלושה שבועות. המתנות וחלק גדול מההוצאים היו ארוזים ומונחים על רצפת הדירה. ביום שחזרו מחו"ל גילו את הדירה מוצפת מים. מקור ההצפה היה דוד חשמלי שהתפוצץ. בשל ההצפה ניזוקו חפצים רבים שהיו מונחים על הרצפה. כמו כן, בשל הפסקת חשמל שנגרמה עקב ההצפה התקלקל אוכל רב שהיה במקפיא. מן הבחינה העובדתית התברר שהדוד לא הושאר דולק על ידי השוכרים. בני הזוג תובעים מבעל הדירה לפצות אותם בעבור הנזקים שנגרמו בשל פיצוץ דוד המים.

פסק הדין < בית הדין קבע כי אין להטיל את האחריות לנזקי המים על המשכיר, לאור מספר שיקולים.

א. לא היתה התרשלות - לעניין ממון המזיק התורה הגבילה את אחריותו של בעל הממון, ואין הוא חייב אלא במקום שבו לא קיים את חובתו לשמור את ממונו מלהזיק.

ביטוי לכך שחובת תשלום עבור נזקי ממון, מוגבלת בחובת השמירה, עולה בין היתר בהלכה העוסקת בבמהה שהשתחררה ממקום בו היא שמורה כראוי: בשולחן ערוך נפסק: 'שמרה כראוי ונפרצה בלילה, או שחתרה הדלת ויצאה והזיקה, פטור, אפילו ידע שנפרצה, שאינו חייב לצאת לטרוח אחריה'.¹ כלומר, אף שהבעלים יודע שבהמתו השתחררה, הוא אינו

חייב בנזיקה, כיון שלא מוטל עליו לצאת ולטרוח אחריה בלילה.

כך גם בענייננו. לא נטען, וגם לא נראה לבית הדין, שהמשכיר נמנע ממעשה שהיה מוטל עליו למניעת הנזק (ובעניין זה ראה עוד בשו"ע סימן ת"ו). לא ידועה חובה, דרישה, או נוהג קבוע לבצע בדיקה של הדוד. הדוד גם לא היה ישן במיוחד, כך שנראה שנהג כפי הנדרש.

ב. האחריות על השומר - בנוסף לאמור לעיל, ניתן לומר שחובת השמירה על נזקים שיגרמו מחמת הדירה המושכרת מוטלת על השוכר עצמו, שכן היא לשון המשנה: 'מסרו לשומר חנם ולשוואל, לנושא שכר ולשוכר - נכנסו תחת הבעלים (רש"י)'. מתחייבין בנזקין כבעלים).²

במשנה הנ"ל מפורשת חובתו של השומר כלפי צד שלישי נזק. לגבי פטור הבעלים ביחס לניזק, כאשר השומר לא משלם, נחלקו ראשונים.³ לדעת הרמב"ם אם שמר השומר שמירה מעולה, בעל הנכס פטור. ואילו לדעת הראב"ד: 'לעולם אין הבעלים ניצלין מיד הניזק והם ידונו עם השומר'.⁴

ב'כסף הקדושים',⁵ הסתפק ביחס לבור בנכס שהושכר - האם חובת תשלום הנזקים שנגרמו מהבור מוטלת על השוכר או על המשכיר. על המשכיר 'כיון שעיקר השכירות לא היה על הבור, או על השוכר משום שבור הוא 'כמזחזה שהוא חובת הד'.

שורת הדין

בכל אופן נראה שכיוון שהשמירה היא ביד השוכר, אין לחייב בנזקים שנגרמו לו עצמו, ומסתבר ש'כסף הקדושים' הסתפק דווקא בנזק שנגרם לאדם אחר. כעין זה מצינו ברמב"ן על דברי הירושלמי שאם אדם ישן, ובא אחר ושם כלי בצידו והישן הזיק את הכלי, המזיק פטור. הרמב"ן שם מסביר שהמזיק פטור: 'שני פשע בעצמו', דהיינו אף שאדם המזיק חייב גם באונס גמור, מי שבהתרשלותו גרם הנזק לעצמו, לא יכול לתבוע את המזיק.

ג. המשכיר אינו 'בעל הממון' שהזיק הנזק נגרם בשל פגם בדוד, על ידי המים שהיו בדוד. אף שהמשכיר הוא בעליו של הדוד, נראה שהמים הם בבעלות השוכר, שהוא זה שמשלם עבור המים משנה שאלו עוברים את שעון המים בבית, ועל כן מוטלת עליו חובת השמירה עליהם. יתירה מזו, כשעוזבים בית לזמן ממושך העצה היא לסגור את הברז המרכזי. בדברים אלו איננו מתכוונים לקבוע מסמרות לגבי שאלת האחריות כלפי צד שלישי. ■ **עורך: הרב סיני לוי.**

¹שולחן ערוך חו"מ סימן שצו סעיף ב. ²משנה בבא קמא דף מ"ד עמוד ב. ³על פי תשובתו בשו"ת פאר הדור סימן ל"ט. ⁴ראב"ד על הרמב"ם נזקי ממון ד', ד. ועיין "שערי שאול" בבא קמא לרב שאול ישראלי זצ"ל, שיעור א' אות ז. ⁵על שולחן ערוך חו"מ, סימן ת"י, סעיף ל'. ⁶רמב"ן בבא מציעא פ"ב עמ' ב.

במסגרת מצומצמת זו, הבאנו רק תמצית הדברים. את פסק הדין המלא ניתן לקרא באתר רשת בתי הדין ארץ חמדה www.aretzhemdah.org/beitdin-גזית

פרויקט בתי אמנה

בטנא לאוירים

יוצא לדרך

4 חדרים

98 מ"ר על

חצי דונם

בתים חד משפחתיים

יישוב קהילתי תוסס ופורח

לחילונים ודתיים בתנופת פיתוח

וקליטה, 120 משפחות

20 דקות

מבאר שבע

פרויקט בתי אמנה
www.amana.co.il

משווק מנחם 054-4907000

מרכז מידע אמנה: 1-800-260-240

פרויקט בתי אמנה

מרכז מידע אמנה

נהלן ברגש

לא לקנא בחינוכים
הרב דני אליני - י"מ ישיבת החסיד אור עציון

שאלה > בימים אלו אני שומע מכל עבר על השמחה. מדוע מדגישים כל כך עניין זה, הרי בסופו של דבר העיקר הוא המעשה ולא הכוונה?

תשובה > השמחה הינה מרכיב מרכזי וחשוב בעבודת ה'. בפרשת הקללות לאחר שאנו קוראים על כל העונשים הנוראים הניחתים על עם ישראל, אנו עומדים משתוממים, על מה חרי האף הגדול הזה. התשובה המתבקשת, היא כמובן, על חטאים קשים כמו עבודה זרה וכו', אולם באופן מפתיע למדי, התורה בוחרת בנימוק אחר לחלוטין - "תחת אשר לא עבדת את ה' א-לקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל".

נשים לב, לא מדובר באדם שחוטא, ההיפך הוא הנכון, אנו עוסקים באדם שעושה את המוטל עליו, אלא שעושה זאת בחוסר חשק.

האם על כך ראויים לבוא על האדם עונשים כה חמורים? התשובה לכך פשוטה. אם תשים לב, תגלה שכאשר אתה עסוק בדבר שאתה מאמין בו וממדהה עם מטרתו אתה עושה זאת בזריזות ובשמחה. לעומת זאת, כאשר מטילים עליך מטלה שאין אתה מאמין בה, אולי תבצעה אך תעשה מתוך חוסר חשק מופגן. השמחה, אם כן, איננה ערך כשלעצמו, השמחה מבטאת את רמת הקשר של האדם לבוראו.

עשית מצווה בשמחה, משמעותה אמונה חיה ופועמת. לעומתה, עשית מצווה בחוסר חשק, מגלה שיש כאן חסרון באמונה.

לא בכדי השולחן ערוך פותח את הלכותיו במילים "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו, שיהא הוא מעורר

השחר". אדם שממזרז לעשות את רצון בוראו מראה עד כמה הדברים יקרים בעיניו, כשהוא מתייצב לעבודתו כבר ברגע הראשון האפשרי.

כל מי שעבר שירות צבאי מכיר את ההרגשה, שכאשר מגיע זמן היציאה לחופשה, הוא מוכן לשמור שעות רבות בלילה שלפני היציאה, ובלבד שיוכל לחזור לביתו מוקדם ככל האפשר.

תחושת שמחה זו, היא רק ביטוי, למה שמתחולל, באמת, בנפשו של האדם. אם תשים לב לדברינו, תגלה שמידת השמחה, ומידת ההזדויות בעבודת ה' חד הם.

ביום הכיפורים, הגענו למדרגות גבוהות, הווידויים המתמשכים וההכאה על חטא בוודאי הוציאו מאיתנו את הכוחות שצפונים בנו. אולם עלינו להודות שתהליך זה, קדוש ומרומם ככל שיהיה, יכול להפיל את האדם לעצבות. ההתעסקות בכל כך הרבה חטאים אינה פשוטה כלל ועיקר למי שמשקיע מאמצים בתיקון.

לשם כך, אנו נפגשים עם חג הסוכות. בחג זה לא צריכים מאמצים גדולים מדי כדי לשמוח, הטבע מופיע במלא הדרו, מזג האוויר נעים כל כך, על ידי שמחה זו אנו משיבים לנו את כוחותינו, ואנו מוסיפים שמחה לטהרת יום הכיפורים. שמחה זו מעידה כאלף עדים על עומק הקשר בינינו לבין בוראנו.

אולם בנקודה זו עלינו לשאול ולברר, מה יעשה אדם שרוצה לשמוח אך חש שאיננו יכול. כיצד ניתן לחייב את האדם "ושמחת בחגך והיית אך שמח", האם ניתן לצוות על דברים שמסורים לליבו של אדם?

על כך נעסוק, אי"ה, בעוד שבועיים. חג שמח, ושתזכה לשנה מלאה שמחה ואור! ■

שנת קבע בסדיר

דורון כהן

זה סיפור די ישן, אבל אני מניח שכל מי שלבש מדים (במיוחד אם היו אלה מדי חי"ר ירוקים) יוכל להתחבר אליו. תחזרו איתי כמה שנים אחורה...

האמת, נפילתי טוב השנה. היום, חמישי דחול המועד סכות, אנחנו חוזרים מרגילה לבסיס הטירונים, ומחר כבר נגיד 'גוט קוויטעל' ונלך איש איש לביתו לשמחת תורה. הגענו לבסיס כשעה וחצי לפני ארוחת צהרים, הריצו אותנו ברחבי הפלוגה בגלל שרוטנר (שוב) לא הספיק לעלות על מדים ב-7 דקות, סיפרו לנו על הלו"ז (העמוס לעיפה בכלום), צעקו עלינו שאנחנו באס"ק ועלינו לחדר האוכל.

כשעמדנו בפתח חדר האוכל ונכנסנו אחד אחד לאכול (והדתיים לקחת אוכל ולהצטופף בסוכה), ניצלתי את ההזדמנות, ופניתי למפקד הכיתה: "חשוב לי מאוד לישון בסוכה", ומיהרתי להוסיף: "המפקד. אשמח אם תוכל לבדוק איך אפשר לסדר את זה". המפקד, שהיה 'דתי על א' כזה, הבין לליבי, והבטיח לבחון מול המ"מ.

סיימנו לאכול והמשכנו בלו"ז. התכוננו לרדת למטווח,

ירדנו למטווח, ירינו ג' כדורים כל אחד ויצאנו לאכול ארוחת ערב. לקחתי כמה פירות וביצה קשה בשביל לא לקבוע סעודה, ותכף לפני שהתיישבתי הגיע המפקד

"בדקנו את נושא השינה

בסוכה, ואין אישור

מהבא"ח מחשש למכת

קור". קיבלתי את גזר הדין.

סתם, נראה לכם שקיבלתי

את גזר הדין?!

ובפיו בשורה: "בדקנו את נושא השינה בסוכה, ואין אישור מהבא"ח מחשש למכת קור". קיבלתי את גזר הדין. סתם, נראה לכם שקיבלתי את גזר הדין?!

שירות לכוחות

התווכחתי קצת וביקשתי לדבר עם המ"מ. המפקד אמר שאין בעיה, ואוכל לדבר איתו בסעפ"ש (כך היו קוראים לשעת ת"ש בנח"ל).

הכנתי את עצמי לגרוע מכל, שכן אסור לישון מחוץ לסוכה אפילו שנת ארעי, והצטיידתי בשתייה מתוקה מהשק"ם למקרה שאאלץ להישאר ער בלילה. ישבתי ליד אוהל המפקדים וחיכיתי לשיחה. כשמפקד הכיתה יצא, שאלתי אותו אם משהו התחדש חה אמר לי ש"המ"מ עסוק והוא לא יוכל לדבר עם מפקד הבסיס, ולא נראה שאוכל לקבל אישור". התעצבנתי וביקשתי שוב לדבר עם המ"מ. לא עברו 12 דקות עד שקולו של המ"מ נשמע מבעד לדפנות האוהל: "יש לך אישור, תישן בסוכה, השכמה מחר ב-05:45 בדיוק. דיר באלאק אתה מאחר".

ארוזתי את חפצי והתחלתי לצועד לכיוון הסוכה, כשבליבי אני מרגיש שהצלחתי לנצח את הנהלים של הבסיס. התקרבתי ובחרדת קודש נכנסתי אל תוך הסוכה... שם ישנו שנת ישרים כל הבנ"שים מהפלוגה השנייה ■

בס"ד

ושמחת בחגך

מרכז קהילתי ע"ש רוס מזמין את הציבור לשמחת בית השואבה שתתקיים אי"ה ביום ראשון יח' תשרי התשע"א, ג' דחומה"ס בבית"כ מימון משעה 10:30

פנת ליטון ויצירה

מתנפחים לילדים

הצגה לילדים-תיאטרון נמשים עם נעמה מאיר 'אתרוג או סוס'

שמחת בית השואבה עם תזמורת ניגון שלב'ב אליעזר רוזנפלד ותזמורתו בריקודים יש מחיצה

מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו

מחציתם לשמחה

050-5764542

תורה שמביאה לידי מעשה

לישיבת שעלבים אירוע היובל לישיבת שעלבים

ישיבת שעלבים שמחה להזמין את כל בוגרי הישיבה וידידיה לאירוע היובל שיתקיים אי"ה ביום שלישי ד' מר חשון תשע"א (12.10.2010) במתחם הישיבה

18:00 - התכנסות מפגש בוגרים רמיים וראשי הישיבה לדורותיה

תערוכת היובל - תורה • בטחון • חברה • קליטה דבר ראש הישיבה הרב יחזקאל יעקבסון בוגר מחזור ט"ז

20:00 - הארוע המרכזי מופע אורקולי ומוזיקלי ענק בליווי תזמורת במעמד הראשון לציון הרב הראשי לישראל הרב שלמה עמאר שליט"א ושר המדע הרב פרופ' דניאל הרשקוביץ ובמעמד ראש הישיבה הראשון הרב מאיר שלינגר ראש הישיבה, רבנים ואישי ציבור

בהשתתפות החזן העולמי יעקב מוצן והזמרים בוגרי הישיבה:

האחים שמואל ואריה ברונר • ישראל פרנס • דב הנדלר ניהול מוזיקלי וניצוח: ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום הפקה מוזיקלית: דב הנדלר מנחה הערב: בוגר הקרייה ידידיה מאיר

בואו בשמחה - בית ישיבת שעלבים לעדכון פרטים ולהרשמה לבוגרי הישיבה: 08-9276520, 052-3219621 www.shaalvim.co.il

פרוייקט עולמי חדש: קשר ההלכה

בואו והצטרפו לפרוייקט "קשר ההלכה" לברור המרכז הקרוב למקום מגוריכם: 08-8562007

שיעור שבועי בהלכה המתקיים במקביל בכל מרכזי הלימוד של "צורבא מרבנן" בארץ ובעולם.

משתתפי הפרוייקט יקיפו בתוך 5 שנים את עולם ההלכה היישומית (שו"ע).

צורבא מרבנן. הקשר שלך לעולם ההלכה.

צורבא מרבנן ע"י ישיבת "כרם ביבנה" ד.ג. אבטח 79855
טל. 08-8562007 שלוחה 212. יוסי שמואלי 052-5503781
www.tzurba.org | info@tzurba.org

צורבא מרבנן מרכז תורה ומצוות
המכון העובד לזרימת ההלכה

אחד שמכיר

מנחם הורביץ < כתב חדשות ערוץ 2 וגלי צה"ל בצפון

על מצוות טבילה בימים אלה של חול המועד סוכות, שכל המטיילים עולים אלינו צפונה, המקומות המעניינים לבקר הם מעיינות הירדן. ביניהם אפשר לציין את שמורת הבניאס, שמורת דן ושמורת התנור. מדובר במסלולים מאוד נוחים להליכה, והעיקר, יש בהם זרימה יפה מאוד של מים. אני מאוד ממליץ להגיע לשם מוקדם, בפרט שבסוכות יהיה מאוד חם, כי אחר כך השמורות נסגרות כי כל עם ישראל ממלא אותן עד אפס מקום. מי שקיים כבר מצוות טבילה בכל ישראל יכול לעלות ברכבל לחרמון. מסתבר שיש שם הרבה מה לראות גם בקיץ. שלוש פעמים ביום יש שם סיורים והסברים על הנוף ועל ההיסטוריה באזור.

אמנון לביא < מנהל בית הספר גולני - בית שאן

עין השופט יציאה לטיול החיק הטבע היא ללא ספק אחת החוויות המעשירות והמרחיבות את הנפש. המרחב הפתוח, האוויר הצח והיציאה משיגרה מוסיפים שלווה והופכים את חיינו ליפים יותר. לצערנו, לא כל אחד יכול לקחת חלק בחוויה זו. בי"ס שדה 'לטם' מפעיל מרכז ייחודי להדרכה בשדה, המאפשר נגישות ופעילות בחיק הטבע גם לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים. בהגדרה זו נכללים כל מי שצריכם סיוע ביציאה לפעילות מודרכת בשטח הפתוח: כבדי ראייה או עיוורים, כבדי שמיעה או חרשים, בעלי פיגור שכלי ברמות שונות, בעלי נכות פיזית ועוד. הפעילות ב'לטם' מתבצעת בקבוצות עבודה קטנות, כל זאת בהתאם ליכולת של המודרכים. בהדרכה נעזרים המדריכים בריבוי אמצעי המחשה והפעלות מגוונות. במידת הצורך מתקיים הסבר והדגמה פרטני לזקוקים לכך. על מנת לאפשר גם לאוכלוסיות מיוחדות להשתתף בחוויה שביציאה לטיול, מפתחת 'לטם' מערכי הדרכה ייחודיים, המסייעים למשתתפים להפיק מהטיול ידע, מיומנויות והנאה רבה יותר. בנוסף לכך, מקדמת 'לטם' גם פתרונות נגישות ומערכי המחשה פיזיים המותאמים לקהל היעד. באזור מגורי תוכלו למצוא את אחד המסלולים הנחמדים בארץ, המותאם גם לבעלי מוגבלויות. אם תגיעו לעין השופט תוכלו להשתתף בכמה מסלולים, חלקם מעגליים, המאפשרים חוויה גדושה בהנאה גם לבעלי המוגבלויות מכל סוג שהן.

צבי צביבל < מנכ"ל מפעלות הציונות הדתית

בעקבות הרב נריה הרב משה צבי נריה זצ"ל נפטר לפני כ-15 שנה. מאז פטירתו מתקיימים סיורים בתוך כפר הרואה לאור דמותו, חזונו, ותולדות חייו. את הסיורים מקיימת עמותת 'ראש הגבעה'. הסיור מתקיים בפאתי הישיבה והכפר, במהלך הסיור רואים את ביתו של הרב, את בית המדרש הראשון שהיה בכפר ואפילו ניתן לראות את קברו. כמו כן, בתיאום מראש ניתן לשלב בסיורים שחקני רחוב. אני כבוגר הישיבה ממליץ מאוד, למגדול ועד קטן, לבוא לסייר כאן וללמוד אודות המנהיג הרוחני של הציונות הדתית. הסיור הוא חובה לכל ציבור הכיפות הסרוגות, ומשמש כמרכז להעמקת שורשי הציונות בארצנו. בימים אלו מקימה עמותת ראש הגבעה בית למגזר הדתי ציוני, בית שיהווה מרכז לזהות הציונית הדתית - משורשיו ועד עתידו. להזמנת סיורים בתיאום מראש בלבד: 052-9968684 עמותת 'ראש הגבעה'.

צביקי בר חי < ראש המועצה האזורית הר חברון

יין, תצפית וסוסיא את טיולנו נתחיל מיקב יתיר המכין יינות איכות מענבי הר חברון כמסורת האזור מזה 3,500 שנה. לאחר שנסייר ונטעם מהיינות המשובחים נחזור לכביש הראשי ונפנה ימינה. משם נטפס צפונה ליער יתיר, וכשנגיע לצומת טי נפנה ימינה לכיוון בית יתיר החוגג בימים אלו 30 שנה להיווסדו. ניכנס ליישוב בכביש המרכזי העולה לגבעת המכינה הקדם צבאית, ושם נעלה לתצפית מעל גג חדר האוכל. לעינינו יתגלה נוף מדהים של הנגב, מדבר יהודה, עבר הירדן וכל הרי חברון שיתגלו במלוא הדרם. לאחר התצפית ניסע בכביש הראשי עד לעיר הקדומה סוסיא, אשר בימים אלה לובשת חג וקמה לתחייה. מובטחת חוויה בלתי אמצעית לילדים ומבוגרים עם מגוון פעילויות (משך הביקור בין שעה לארבע שעות). שם גם נאכל תחת סוכה את ארוחת הצהריים. מידע נוסף בתחנות המידע בצומת שוקת ובסוסיא הקדומה או במוקד התיירות - 0517-507-1559.

■ **יאיר דגן**

הרב מיכה הלוי < רב שכונת נחלת יצחק

וראש ישיבת עטרת נחמיה
סיור בעקבות אדמו"רים העיר העברית הראשונה - תל אביב. תל - מקום שחורב, אביב - פריחה והתחדשות. הפרחת השממה והפיכתה לעיר באה ממקום טהור וזך. גדולי ישראל ואדמו"רים רבים קבעו בה את ביתם. מאות בתי כנסיות ובתי מדרשות נבנו בה, וכל הבתים נבנו בידיים עבריות ואף לא מקום אחד לאמונות זרות. נצא ונסייר בתל אביב של מעלה, בעקבות החסידים והאדמו"רים ברחוב רש"י, בחסידויות סוכצ'וב הידועה ובחסידויות קוצק ו-ויזניץ'. משם נמשיך לרח' העבודה לחסידויות סטריקוב, אוסטרובצה מונקא' ועוד. ברחוב האר"י פינת רחוב הרב קוק ניפגש עם חצרן של האדמור מסלוצק, שאת האבנים למבנה הראשון של בית מדרשו הביאו בדיהם תלמידי הגמנסיה הרצליה. מומלץ לסייר בעיר באמצעות המחלקה העירונית בשיתוף המועצה הדתית. לפרטים, חיים גליס: 052-8867867.

ח"כ ציפי חוטובלי < הליכוד

עיר דוד לאחרונה ביקרתי בעיר דוד במסגרת סיור סליחות, והתפעלתי מהחידושים המרשימים באתר, ומהמייצג האורקולי הקסום המוקרן על אבני העיר הקדומה, ומספר את סיפור החורבן והתקומה של ירושלים. עיר דוד ממשיכה להתחדש ולאפשר למטיילים מכל סוג למצוא את ירושלים שלהם. ירושלים ההיסטורית, של תקופת דוד ושלמה, עם ממצאים ארכיאולוגיים, מתקופת ירמיהו והחורבן, לצד טיול בסאגווי במרחבי טיילת ארמון הנציב. עיר דוד היא הפרויקט התיירותי הכי מרשים שקם כאן בשנים האחרונות, חלום חיים של איש אחד, דוידל'ה באר, שאחרי שנות פעילות מבצעית ביחידת דובדבן באזור סילוואן, החליט ליישב את האזור, ובנוסף להפוך אותו למקום שכל ישראלי יכול להתחבר אליו. סוכות, זה הזמן לעלות לירושלים ולבקר בעיר דוד, שכמו בסלוגן, היא אכן המקום שבו הכל התחיל.

משה מושקוביץ' < ממחדשי היישוב היהודי

בגוש עציון וי"ר עמותת מכללת שערי משפט
דרך המים נשים את צעדינו לעין ביאר זוהי נקודה בקו שהוביל מים לים ממעיינות גוש עציון בימי הורדוס. המעניין בסיפור הוא שהורדוס בנה את הקו מים הזה ממעיינות עין ערוב שממוקמים דרומית לגוש עציון של היום, אל חצר בית המקדש. אורך התעלות והמקומות שהוא הוביל בהם 82 ק"מ בעוד המרחק האווירי הוא 24 ק"מ בלבד. אנו יודעים לנו איך הצליח לעשות זאת למרות שלא היה לו המכשור המתקדם של ימינו. האמה בנויה כתעלות מסביב להרים ובמקומות מסוימים במנהרות החצובות בסלע. הקטע אליו גייע בעין ביאר מורכב מ-350 מטר של מנהרה חצובה בסלע. המים זורמים שם כל השנה, אז כדאי לבוא עם ביגוד מתאים. המכוניות יכולות לחנות בכביש 60 קצת דרומה מאלעזר. יורדים מהכביש בזהירות לכיוון מזרח, והולכים בשביל מסודר עם שילוט עד למקום.

בטביאק

עולים
צפונה

אסתר סילם-אלוש

לילדים לרוץ בסביבת בית הקפה ולחלץ עצמות, ובינתיים ליהנות מארוחות בוקר ישראלית טיפוסית. במקום סוכה כשרה. בימי החג יפעל במקום מזנון, יש לתאם הגעה מראש בטלפון: 04-6466666. בנוסף 5 דקות הליכה מקטרון ממוקם 'כפר קדם', שם יתקיים בחול המועד שחזור של עלייה לרגל בשיתוף המטיילים. המשפחות יקבלו תלבושות המתאימות לתקופת העלייה לרגל, יחבצו גבינה ויאפו לחם, כפי שעשו עולי הרגל לקראת 'הדרך הארוכה' לירושלים. לאחר מכן יחוו המבקרים את העלייה לרגל תוך רכיבה על חמורים (אל דאגה לא רוכבים לירושלים, מדובר רק בסיבובים באזורי היער). הפעילות מעט יקרה (62 ש"ל לאדם), אך מספרים שמדובר בחוויה יוצאת דופן. גם כאן יש סוכה למשתתפים בפעילות. סיורים יצאו כל יום ב-11:00 בבוקר, וחשוב מאוד לתאם מראש (ראו הזהרתם...).

הצעה אחת נוספת. מומלץ עוד לפני היציאה לטיול להיכנס לאתרי אינטרנט המציעים כרטיסים לאטרקציות ופעילויות בהנחה משמעותית, וכך לתכנן מראש את ההוצאה המשפחתית. ניתן למצוא כרטיסים בהנחות באתרים של ויזה, ישראלרטר, וכמובן בכל ועדי העובדים (ארגון המורים, חבר וכו'), כך שאפשר לצאת לחופשה שהיא גם מהנה וגם כזו שלא תרוקן את הכיס... שיהיה חג שמח ■

גילויחדש

אל המעיין < חיליק פרנק, בעל הקליינט הנודע, יוצא עם דיסק חדש וייחודי - 'שירה חדשה - הלב והמעין'. לאחר החיבור למעבד נאור כרמי כבר בדיסק שעבר, הצטרף לצמד הפעם גם הזמר אביתר בנאי, והשלישייה הוציאו מתחת ידם דיסק ססגוני היוצא מעומק ליבם של השותפים בו. אפשר להשיג ברשת חנויות 'דברי שיר'.

תיקון ליל הושענא רבה < בליל הושענא

רבה ייערך ערב לימוד בישיבת אלון מורה, לזכרם של הרב בנימין הרלינג, הרב שמעון פורט ובתו מטליה ה' יקום דמם, ולע"נ התלמיד אביה יהושע גולדברג ז"ל. ב-18:30 תיערך קבלת פנים בסוכתו של ראש הישיבה ורב היישוב, הרב אליקים לבנון, ב-20:30 תתקיים שמחת בית השואבה בליווי תזמורת הישיבה ובהמשך הערב יימסרו שיעורים מפי הרב לבנון, הרב דודי דודקביץ', הרב זאב קרוב, הרב אהרל'ה הראל, ר' אברהם פורטל והרב אליעזר קשתיאל. הציבור מוזמן.

■

כל נדיב לבו < בית כנסת ברמת-חן מעוניין לתרום במה לש"ץ ולקריאת התורה, עשויה מעץ אלון במצב טוב מאוד. יוסי 052-2583352. ליישיבת ההסדר באיתמר דרוש ספר תורה כתרומה או השאלה. אריה 052-5665696.

■

גילויחדש

גילויחדש

שלומית איתם
פסיכולוגית קלינית
מומחית בטיפול בילדים ובמבוגרים

שאלה:

בננו בן ה-18 וחצי התחיל ללמוד השנה בישיבה גבוהה. מתחילת חודש אלול הוא לא ביקר בבית עד אחרי יום הכיפורים בשל רצונו להשקיע את עצמו בלימוד ובהתכוננות לימים הנוראים. עד המעבר לישיבת ההסדר הוא גר בבית ולמד בישיבה תיכונית ללא פנימייה. אנו חשים שההתרחקות שלו היא מאוד קיצונית ולא בריאה ומאוד קשה לנו עם השינוי הפתאומי הזה. בנוסף להתרחקותו הפיזית, הוא החל להשמיע דברי ביקורת נוקבים על האופן בו אנו חיים ולהתנכר לכל מיני עיסוקים ותחביבים שבהם עסק לפני המעבר לישיבה. איננו יודעים כיצד להגיב לסיטואציה - הן במובן הפיזי של ההגעה הביתה - האם ללחוץ עליו להגיע הביתה בניגוד לרצונו? והן לשינוי המהותי שחל בו, ולהתנכרות שלו אל אורח החיים שלנו ואל דברים שהיו בעבר חלק מעולמו.

תשובה:

ראשית, הקושי שאתם מתארים לגבי ההתרחקות הפתאומית של בנכם הוא מאוד מובן. עזיבת ילד את הבית לכשעצמה היא זמן לא קל וקשה לעיכול להורים, ובמיוחד כשהעזיבה נעשית באופן קיצוני כמו אצל בנכם, וכשהיא מלווה בביקורת ובהתנכרות כלפיהם. על פי התמונה שאתם מתארים, סביר להניח שהמניע להתרחקות שלו הוא שילוב בין צרכים פסיכולוגיים שלו כמתבגר, לבין שאיפות אישיות הקשורות לעולמו הייחודי ואולי גם למסרים שהוא מקבל בישיבה, או לאופן הפירוש שלו אותם.

הצורך של מתבגר בגיל זה להתרחק מהוריו הוא צורך טבעי לגמרי כחלק מתהליך הפיכתו לאדם בוגר, ואינו מעיד על בעייתיות בקשר בין הילד להורה או על בעייתיות באופיו של המתבגר. לעיתים ההפך הוא הנכון. כלומר, שקושי של מתבגר לעזוב את הבית מעיד על חוסר ביטחון שלו ביכולתם של ההורים לשאת את הנפרדות ממנו או על תלות מוגזמת שלו בהורים. ההתרחקות הפיזית מבית ההורים מאפשרת למתבגר להתנתק לזמן מה מהמקום בתוכו גדל כילד, לבחון כמו 'מבחוץ' את אורח החיים ועולם הערכים של הוריו ולפתח לעצמו את זהותו הייחודית.

כיוון שמתבגרים רבים מתאפיינים בראיה קיצונית וקוטבית של המציאות, הם נוטים לחשוב על רעיונות וצורות חיים אחרות עמם הם נפגשים לראשונה כ'טוב מוחלט', ומתוך כך לראות את המקום ואת צורת החיים מהם באו כחסרי ערך ושליילים ולהתנכר להם. עדיין אין להם את היכולת, המבשילה עם הבגרות, לראות את הדברים בצורה מורכבת יותר. בנוסף לכך, בישיבות באופן ספציפי יותר, מתקיימת אינטנסיביות הדורשת התמסרות טוטאלית. התמסרות

גילוי לב

kakl kzk

בימים אלה, כאשר עם ישראל עוזב את דירת הקבע ועובר לדירת ארעי, אנו עוזבים את דירת הארעי שהייתה לנו לקבע ונכנסים בע"ה אל דירת קבע משלנו.

לפני שנה ארזנו את כל מטלטלנו, והגענו אליכם רק לחודש עד שיסיימו לבנות את הבית אותו רכשנו. פתחתם את דלתכם לרווחה ואנחנו רצנו פנימה עם כל הילדים, הבלאגן, הרעש ועוד כל מיני דברים שלא דרו כאן לפנינו.

חודש רדף חודש והבית עוד לא היה מוכן, בינתיים קיבלנו החלטה לעבור לבית אחר וגם לו חיכינו מספר חודשים, פשוט היה לנו כל כך טוב אצלכם שהיה קשה לעזוב.

שנה שלמה שלמדנו בה כל כך הרבה דברים, אבא, למדנו הרבה על הסבלנות בחינוך על עמל התורה, על 'והיית בו יומם ולילה' ועל שמחה כדרך חיים. אמא, אנחנו יודעים כמה קשה היה לך לחזור הביתה מהעבודה ולראות את הלוגו מפוזר על הרצפה, את הברכה במרפסת ולא לדבר על כיסוי הספות שכבר שכחו איך הן נראות. הפעמים הרבות שלקחת את הילדים מהגן, הכנת להם צהריים, נשאת איתם, ירדת איתם לגינה וישנת איתם בלילה. ליסדת אותנו מהי דאגה, מהי אחריות וראינו איך את מתרצצת בינינו לבין מתי טובי שלומי, אבי ואוטוטו גם חיה.

ידעתם תמיד ללכת על החבל הדק והרגיש שבין לעזור ולהפריע ואיך לתת עצה מבלי להתערב.

אנחנו עוד לא יודעים איך נסתדר בלעדיכם, יש לנו שלושה ילדים ואנחנו רק שני הורים... זה לא כוחות (עד עכשיו היינו ארבע...).

יותר מהכל השנה הזו הייתה עבורנו סדרת חינוך, שילדים תמיד נשארים ילדים ואף פעם לא נגמר להיות הורים, בדאגה, בעזרה, באכפתיות ובמסירות.

אז עכשיו כשאנחנו הולכים, אנחנו רוצים להגיד תודה ענקית על הכל.

מבטיחים להמשיך להגיע, להיעזר, להתארח וכמובן כמובן לארח, מצפים לכם בביתנו החדש הפתוח לפניכם לרווחה תמיד תמיד.

אוהבים

אליה, יאיר, צור ואמיר

הורים המעוניינים להתייעץ או לשתף את הקוראים במכתביהם מחמנים לשלוח למייל: gdaat@pisrael.com עבור "גילוי לב"

דעת ילדים

(קצרים מתוך מכתבים)

ריבוע קסם והגיון

1. מי שנאמין לא מפקפק (ל"ג, י"ב).
2. הטורף בעבר קורבן בהווה (ל"ג, כ).
3. עוזר הספר לומד את תפקידו (ל"ג, י"ב).

3	2	1
		2
		3

מנטוס עושה קצ'טוב

חידת השבוע

למאת אהבה שושנה

פתרון ריבוע הקסם מגיליון ראש השנה:

כ	ז	ח
ז	ח	ז
ח	ז	כ

הזוכה משבוע שעבר: אלעד אליה מרכסים

תשובות שלחו למייל: yeladim@pisrael.com עד יום שלישי הקרוב. בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים. בהצלחה!

פני הדור

חננאל תורגמן

לאיציק שושן
ורעייתו
חזל טוב
להולדת הבן

ממקרכת **גילוי דעת**

דרושה
בת שירות לאומי
לסיוע וקידום
ילד מיוחד

אמיר מנצ'ין
וסיפוק אישי מוולנטריזם!

לפרטים:
050-6957207 • 03-9363249

ההר הטוב הזה
חייו ופועלו של הרב שלמה ז. מן-ההר זצ"ל

רב שכונת בית וגן בירושלים
ומגדולי הפוסקים של הציבור הדת'ל בדור האחרון
מאת **פועה שטיינר**
מחברת הספר מתוך ההפיכה

מבצע מיוחד
במלאת
10 שנים לפטירתו

69 ₪ בלבד!
(במקום 89 ₪)

הדפסה שלישית
ביקורות מצוינות !!!

לרכישה: שלם יהודה המכבי 5 ירושלים
02-5380195 | שטיינר 02-6287603

מהו מתרחש כל כך קרוב אליך...

פסטיבל על הנחל

יום ראשון י"ח תשרי 26.9

15
דקות
מירושלים

בנחל פרת (ואדי קלט)
הסמוך לשוב מצפה יריחו

הגעה: רק 15 דקות מירושלים
על כביש מס' 1 לכיוון ים המלח!

מסלול משפחתי בנחל

(לא מתאים לעגלות - תינוקות במנשאים בלבד)

- הליכה באמת מים ■ שחקני רחוב תנכיים
- מדריכים מקצועיים ■ כליזמרים ■ ליטוף חיות
- בלונים ■ עליה מהנחל בג'יפים.

הירידה לנחל בין השעות 9:00-12:00 בלבד.

משך הפעילות והמסלול כ-4 שעות.

החניה בשוב מצפה יריחו ומשם הקפצות

באוטובוסים לנקודת התחלה. ירידה רגלית לנחל

(כ-20 דקות בשביל כורכר) עליה מהנחל בג'יפים.

מחיר: 90 ₪ למשפחה, 20 ₪ ליחיד (מגיל 4)

לפרטים: 02-9977101

חוגגים ומטוילים בבנימין

סוכות תשע"א

סוכות בשילה הקדומה

ימים שני-שלישי

י"ט-כ' תשרי 27-28.9

בין השעות 10:00-17:00

בסוכות חוגגים

בשילה הקדומה!

חווייה לכל המשפחה!

סיורים מודרכים באתר,

מלווים בשחקנים (אנגלית ועברית).

רחוב תנכ"י פעיל ובו:

- סדנאות במלאכות קדומות ■ אריגה
- חריזה ■ קליעת סלים ■ קרמיקה
- מטבח של קדם ■ בנייה קדומה
- הכנות לעונת הגשמים ועוד...

באתר סוכות, דוכני מזון ובית קפה פעיל.

ובגוש שילה

סיפור של עבודה עברית

■ סיורי ג'יפים בין הכרמים וברחבי גוש שילה

■ סיורים בבית הבד "משק אחיה" וביקב שילה

החניה באתר. שילה ומשם שאטלים לאתר

מחיר כניסה לאתר: 25 ₪ לילד, 35 ₪ למבוגר

(סיורי השטח, בית הבד והיקב, בתשלום נוסף)

האתר פתוח לקהל גם בשאר ימי חוה"מ לסיורי משפחות

להרשמה ופרטים: 02-9944019

פס מערב בנימין

לידיעת הארץ ה-4

ע"ש פרופ' חנן אשל ז"ל

יום ראשון כ"ה תשרי 3.10

8:30-16:00 ב'שוב חשמונאים

(2 דק' מצומת שילת!)

תכנית הכנס באתר המועצה

www.binyamin.org.il

או בטל': 02-6568894

הכניסה חופשית!!

סוכות כשרות יעמדו לרשות המבקרים בכל הארועים
תחנות מידע יעמדו בחוה"מ במחסום חיזמא ובצומת אריאל
פרטים נוספים באתר המועצה: www.binyamin.org.il

סיורים בכל ימי חוה"מ עם בי"ס שדה עפרה
לפרטים: טל: 02-9975516 ofra@spni.org.il